

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) เพื่อศึกษาหาความชุกและ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงในประชาชนที่อาศัยอยู่เขตพื้นที่แนวชายแดน ไทย-พม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีรายละเอียดของวิธีการศึกษาดังนี้

3.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษานี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่แนวชายแดน จังหวัดแม่ฮ่องสอน และได้รับการตรวจคัดกรองโรคความดันโลหิตสูง โดยใช้แบบคัดกรองความเสี่ยงเบื้องต้นต่อการเป็นเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจและหลอดเลือด (Verbal Screening) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 จำนวน 4,560 คน โดยเป็นประชาชนที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 4 แห่ง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน (รายละเอียดดังตารางที่ 3.1) ดังนี้

1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาปลาจาด
2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในสอย
3. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลผาบ่อง
4. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหมอกจำแป่

การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาประชากรทั้งหมด และมีเกณฑ์ในการคัดเลือกออกคือ ข้อมูลในแบบบันทึกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะความดันโลหิตสูง ที่ได้รับการบันทึกไว้มีข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ครบถ้วน ได้จำนวนประชากรเข้าร่วมทั้งสิ้น 3,280 คน คิดเป็นร้อยละ 71.9 ของจำนวนประชากรในการศึกษาครั้งนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรในการศึกษา

สถานบริการ	จำนวนประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป (คน)	จำนวนประชากรอายุ 35 ปีขึ้นไปและได้รับการตรวจคัดกรองโรคความดันโลหิตสูง ปี พ.ศ. 2556 (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (อายุ 35 ปีขึ้นไปที่ได้รับการตรวจคัดกรองและมีข้อมูลครบถ้วน) (คน)
รพ.สต. นาปลาจาด (ตำบลห้วยผา)	911	529	269
รพ.สต. หมอกจำแป่ (ตำบลหมอกจำแป่)	1,534	1,485	1,021
รพ.สต. ในสอย (ตำบลปางหมู)	1,037	505	407
รพ.สต. ผาบ่อง (ตำบลผาบ่อง)	2,730	2,041	1,583
รวมทั้งหมด	6,212	4,560	3,280

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นแบบบันทึกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะความดันโลหิตสูงในประชาชนที่อาศัยอยู่เขตพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่พัฒนาขึ้นจากแบบคัดกรองความเสี่ยงเบื้องต้นต่อการเป็นเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจและหลอดเลือด (Verbal Screening) ของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ที่ได้ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ปี พ.ศ. 2556 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ อายุ เพศ เชื้อชาติ ถิ่นที่อยู่อาศัย และประวัติความเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังของครอบครัว

ส่วนที่ 2 ด้านภาวะสุขภาพ ได้แก่ คั่งนิมิตลกาย ขนาครอบเอว ระดับน้ำตาลในเลือด การมีโรคร่วม และภาวะซึมเศร้า (ข้อคำถาม 2Q และ 9Q) จากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมเสี่ยง ได้แก่ การกินอาหารรสเค็มจัด การสูบบุหรี่ และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ทำการตรวจสอบเครื่องมือ โดยการนำเอาแบบบันทึกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะความดันโลหิตสูงในประชาชนที่อาศัยอยู่เขตพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่สร้างไปทำการตรวจสอบความสอดคล้อง (Internal Consistency) กับข้อมูลที่ถูกบันทึกไว้ในฐานข้อมูลจากรายงานแบบคัดกรองความเสี่ยงเบื้องต้นต่อการเป็นเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจและหลอดเลือด (Verbal Screening) ปี พ.ศ. 2556 ของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

3.3 การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำโครงการครั้งนี้ว่าแบบอิสระเข้ารับการพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยสาขาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และได้รับการรับรองว่าไม่เป็นอันตรายต่อกลุ่มตัวอย่าง หลังจากผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมแล้ว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างโดยการจัดทำเอกสารเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา รวมทั้งชี้แจงรายละเอียดแก่เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่จะสามารถยกเลิกการให้ข้อมูลในระหว่างที่ทำการศึกษาได้หากต้องการ โดยไม่เกิดผลเสียแต่อย่างใด ข้อมูลที่ได้จากการเก็บจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และจะไม่ถูกเปิดเผยเป็นรายบุคคล การนำเสนอผลการศึกษาก็จะเป็นไปในภาพรวมเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น ไม่มีผลกระทบใดๆต่อกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ถึงสาธารณสุขอำเภอเมืองเพื่อขออนุญาตเข้าไปดำเนินการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะความดันโลหิตสูงปี พ.ศ. 2556 ที่อาศัยอยู่เขตพื้นที่แนวชายแดนไทย-พม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. ผู้ศึกษาออกแบบบันทึกการเก็บรวบรวมข้อมูลตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้
3. ผู้ศึกษาเข้าพบสาธารณสุขอำเภอเมืองและผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้ง 4 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ เพื่อดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอบเขตการศึกษา ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินการศึกษา และขอความร่วมมือในการดำเนินการศึกษาพร้อมทั้งแจ้งนัดวัน เวลาในการเข้าไปรวบรวมข้อมูล
4. ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บข้อมูลจากแบบคัดกรองความเสี่ยงเบื้องต้นต่อการเป็นเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจและหลอดเลือด (Verbal Screening) ของกรมควบคุมโรค

กระทรวงสาธารณสุข ที่ทำการรวบรวมโดยบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ในเขตพื้นที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพทั้ง 4 แห่ง

5. ผู้ศึกษาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลและนำไปลงในแบบบันทึกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะความดันโลหิตสูงอีกครั้ง จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS (Statistical package for the social sciences) Version17 ในการประมวลผล โดยนำข้อมูลที่ได้อะไรวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน ภาวะสุขภาพและพฤติกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ความชุกภาวะความดันโลหิตสูง วิเคราะห์โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ความชุกภาวะความดันโลหิตสูง} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่พบว่ามีภาวะความดันโลหิตสูง} \times 100}{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ณ ช่วงเวลานั้น}}$$

3. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะความดันโลหิตสูง หาอัตราเสี่ยงสัมพันธ์ (Prevalence Ratio)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved